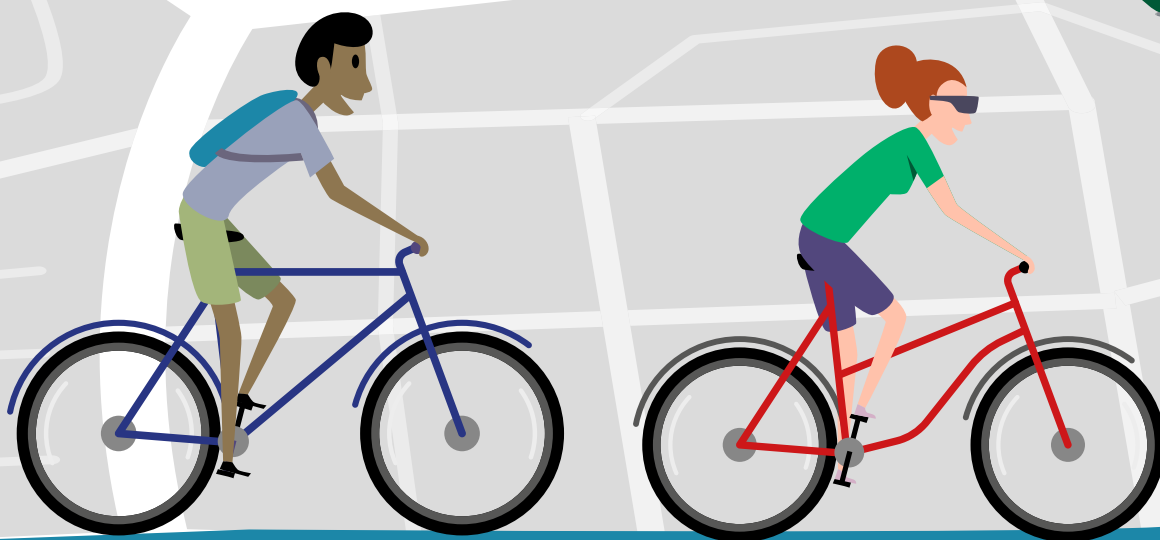

DRAAIBOEK

Starten met fietsvrienden

in samenwerking met

MOBIEL21
ZET MENSEN IN BEWEGING

**VLAAMS-
BRABANT**

INHOUD

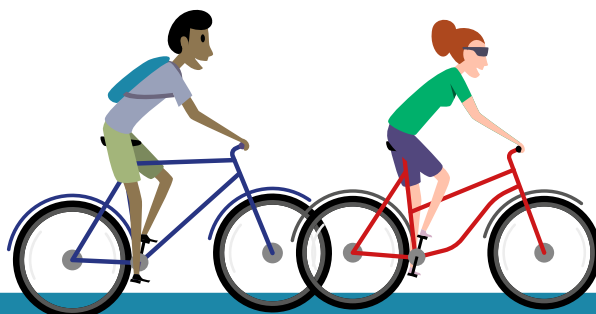
1	WIE ZIJN WIJ?	3
2	ALGEMEEN: Wat is Fietsvrienden?	
	2.1. De doelstellingen	4
	2.2. Het verloop: een kort overzicht	4
3	ORGANISATIE: Hoe start ik zelf met Fietsvrienden?	
	3.1. Partners: wie kan je betrekken?	6
	3.2. De financiering	6
	3.3. Doelpubliek: wie wil ik bereiken?	7
	3.3.1. De selectiecriteria	7
	3.3.2. De engagementsverklaring	8
	3.4. De begeleiders: enthousiaste vrijwilligers	9
	3.4.1. De vrijwilligersvergoeding: met of zonder?	9
	3.4.2. De vrijwilligersverzekering	9
	3.4.3. Rekruteringsplaatsen en communicatiemiddelen	9
	3.5. Het startmoment: vorming en kennismaking	10
	3.6. Opvolging en feedback	10
	3.7. De organisatie van een eindfeest	10
	3.8. De eindevaluatie met de werkgroep	11
4	NA FIETSVRIENDEN	12

1 Wie zijn wij?

Met de cel Vlaams karakter zet de provincie Vlaams-Brabant in op het stimuleren van taalinitiatieven. Zo wil ze een betere Nederlandse taalbeheersing en daarmee ook een betere integratie van anderstaligen in de Vlaamse Rand en de provincie Vlaams-Brabant mogelijk maken. De cel Vlaams karakter ondersteunt hiervoor bestaande initiatieven, zoals taal- en babycafés, taalstimulering in sportclubs, taalvakanties en buddyprojecten. Verder neemt ze ook eigen initiatieven binnen verschillende domeinen, zoals kinderdagverblijven, bibliotheken en scholen. Enkele voorbeelden hiervan zijn Leeshelden, Boekenstoet en Fietsvrienden!

Meer informatie over onze initiatieven en subsidiëring vind je op www.vlaamsbrabant.be/taalstimulering-nederlands

Voor verdere vragen, aarzel niet om contact op te nemen via vlaamskarakter@vlaamsbrabant.be of 016 26 76 89.

2 ALGEMEEN: Wat is Fietsvrienden?

Fietsvrienden gaat om samen Nederlands oefenen op de fiets. Het is een laagdrempelig concept om extra oefenkansen Nederlands aan te bieden. Het werd in de zomer van 2020 uitgetest in [Leuven](#).

Fietsvrienden is een **buddyproject** dat steunt op **Nederlandstalige vrijwilligers** en richt zich op **anderstalige volwassenen**. Deze anderstaligen volgen Nederlandse les en leerden nog maar net fietsen. De deelnemers worden aangereikt door partners die deel uitmaken van de **Fietsvriendenwerkgroep**: scholen (CBE of CVO), het OCMW, de integratiedienst, de bibliotheek, een lokale fietsschool... Elke deelnemer maakt samen met een vrijwilliger verschillende fietstochten naar interessante plaatsen in de buurt, zoals de bibliotheek, het OCMW, de VDAB, het bos, de markt... Op die manier wil Fietsvrienden inzetten op taalstimulering en participatie aan het lokale vrijetijdsaanbod om zo de kansen van de anderstalige deelnemers en hun gezinnen te vergroten.

2.1. De doelstellingen

Fietsvrienden wil impulsen geven en stimulansen bieden in **twee domeinen**, die nauw met elkaar verbonden zijn:

Taalstimulering: de hoofddoelstelling van Fietsvrienden is om de Nederlandse taalverwerving een duwtje in de rug te geven. Dat doen de vrijwilligers door de deelnemers herhaaldelijke oefenkansen Nederlands aan te bieden door met hen in gesprek te gaan, iets uit te leggen en vragen te stellen. Door samen met de fiets op pad te gaan, kunnen de deelnemers hun Nederlands oefenen in de praktijk en woordenschat meteen verbinden aan een reële context, wat taalverwerving bevordert. Door dit met de fiets te doen, geraken ze ook op relevante bestemmingen die verderaf gelegen zijn van de woonplaats. De vrijwilligers krijgen een opleiding met tips en handvaten om zoveel mogelijk leeransen aan te reiken tijdens de fietstochten. Om de actieve taalverwerving te stimuleren worden er verschillende taalfiches met opdrachten als leidraad voor de duo's voorzien.

Participatie/Integratie: de vrijwilligers van Fietsvrienden zijn een brugfiguur naar het lokale vrijetijdsaanbod. Tijdens de fietstochten bezoekt de vrijwilliger met de deelnemer verschillende plaatsen in de buurt. Zo komen de deelnemers in contact met het vrijetijdsaanbod in hun omgeving en met andere mogelijkheden tot oefenkansen Nederlands. Ze leren de omgeving waarin ze wonen beter kennen en worden zelfredzamer. Door een eerste bezoek aan de bibliotheek, VDAB of het diensten- of cultuurcentrum wordt de stap om nadien zelf te gaan veel kleiner. Zo wordt er vlotter de weg gevonden naar werk, hobby's en meer sociaal contact.

2.2. Het verloop: een kort overzicht

De **taalactiverende fietstochten** met vrijwilligers vormen de kern van Fietsvrienden. De deelnemers geven aan dat de school de enige plek is waar ze actief Nederlands spreken. Voor een verdere en betere taalverwerving is het belangrijk dat deelnemers in hun vertrouwde en dagelijkse context ook spreekansen krijgen en zo een positieve band met het Nederlands in de vrije tijd opbouwen.

We kiezen voor een **vaste buddy** tijdens het traject. Zo ontstaat na verloop van tijd een vertrouwensband tussen de deelnemer en de vrijwilliger, wat de slaagkansen van het project ten goede komt.

→ HOELANG DUURT ÉÉN EDITIE VAN FIETSVRIENDEN?

- Een Fietsvriendentraject loopt best **twee à drie maanden**. Je begint met een **startdag** waarop je deelnemers en vrijwilligers samenbrengt en eindigt met een **slotfeest**.
- Je start Fietsvrienden **idealiter meteen na georganiseerde fietslessen**. Zo kunnen de deelnemers meteen hun fietsvaardigheden verder blijven oefenen.
- Fietsvrienden kan op elk moment van het jaar plaatsvinden, maar het meest geschikte moment zijn de **zomermaanden**. Dan vinden er geen cursussen Nederlands plaats en is er sprake van taalverlies.
Mooi meegenomen: de weersomstandigheden zijn dan ook het best!
- **Hou rekening met je deelnemers en vrijwilligers**. Wanneer zijn zij bereikbaar en beschikbaar? Een vakantieperiode kan zowel voor jonge moeders als gepensioneerden een moeilijkheid vormen omdat er kinderen moeten opgevangen worden.

→ HOEVEEL TOCHTEN MOETEN DE DUO'S AFLEGGEN?

- De vrijwilligers krijgen gemiddeld **3 maanden** om de fietstochten te maken.
- Vrijwilligers engageren zich voor **10 fietstochten van ongeveer 1,5 à 2 uur**. Meer of minder fietstochten, kortere of langere fietstochten vooropstellen kan en mag. Alles hangt samen met duurtijd van het project en de tijd van je deelnemers en vrijwilligers.
- De frequentie van de fietstochten kunnen de duo's zelf bepalen. Dit kan **1 à 2 keer per week** zijn, maar ook om de 2 weken. Het kiezen voor een vaste dag per week blijkt vaak een succesvolle keuze.

→ HOE GEBEURT DE KOPPELING EN HET MAKEN VAN AFSPRAKEN?

- Tijdens de startdag krijgen deelnemers en vrijwilligers een introductie van het project, worden afspraken overlopen en worden er duo's gevormd. Iedereen die in het project stapt, is **verplicht aanwezig**.
- Vooraf kan je als organisator de koppeling voorbereiden. Dat gebeurt op basis van **verschillende gegevens** (geslacht, leeftijd, interesses, woonplaats, bereikbaarheid, beschikbaarheid ...).
- Tijdens het **startmoment** leren de vrijwilligers en deelnemers elkaar kennen aan de hand van opdrachten waar taal al meteen centraal staat en wordt al een eerste fietsafpraak vastgelegd.
- Nadien is het **aan de duo's zelf om fietstochten te plannen**. Dat vraagt soms iets meer initiatief van de vrijwilliger. Deze maakt best meteen een nieuwe afspraak na iedere ontmoeting. Deelnemers zijn soms onzeker en hebben vaak ook andere kopzorgen.
- Tijdens de fietsperiode houdt de coördinator **contact met de vrijwilligers en de deelnemers**.

Hoe start ik zelf met Fietsvrienden?

Een integratie- of sportdienst, een bibliotheek, een school, een OCMW, een gemeenschapscentrum of een lokale vereniging kan zelf Fietsvrienden opstarten. Het is interessant om bij de start een werkgroep te vormen waarbij verschillende actoren rond de tafel zitten. Iedere partner kan zo haar eigen, unieke expertise inzetten en een rol opnemen.

Je start best tijdig met de samenstelling van een werkgroep. Contacteer 3 tot 6 maanden voor de eigenlijke start van het project partners die interesse (kunnen) hebben om deel uit te maken van de werkgroep. Zo hebben ze voldoende tijd om het project te leren kennen, hun engagement te bepalen en hun bijdrage te leveren aan de voorbereiding. Een goed en breed draagvlak is belangrijk voor een succesvolle editie!

3.1. Partners: wie kan je betrekken?

Er zijn voldoende partners die interesse hebben in de opstart van Fietsvrienden; zij maken deel uit van de werkgroep. Binnen de werkgroep kijk je wie welke expertise kan inzetten en hoeveel tijd ieder kan besteden aan Fietsvrienden. Enkele voorbeelden:

- **De integratiedienst/dienst gelijke kansen:** als je een integratiedienst hebt, dan heeft die vaak contact met de beoogde doelgroep van Fietsvrienden. De integratieambtenaar is een goede partner om de nood aan het project te onderzoeken en een bijdrage te leveren aan de coördinatie en de werving.
- **De sportdienst/dienst vrije tijd/dienst welzijn:** als de fietslessen vanuit deze dienst georganiseerd worden, is het zeer belangrijk deze dienst te betrekken. Uit de georganiseerde fietslessen kan je immers heel wat deelnemers werven. Ook voor de logistieke organisatie (verzekering, fietsen, fietsherstel) zijn zij de uitgelezen partner. Deze gemeentelijke dienst heeft ook contact met andere interessante partners, zoals een Fietspunt, de Fietsersbond, fietsgroepen van Femma of Okra, verkeersdienst etc. Daardoor kunnen ze ook een belangrijke schakel vormen in de vrijwilligerswerving.
- **Scholen (LIGO/CVO):** niemand staat dichterbij het doelpubliek van Fietsvrienden dan de leerkrachten van de centra voor volwassenonderwijs of basiseducatie. Zij kunnen een rol spelen in de selectie van de deelnemers. Deze selectie gebeurt op basis van een objectieve

ve criterialijst (zie p.7). Zij kunnen ook helpen bij het aanpassen van de taalfiches.

- **OCMW en CAW:** welzijnswerkers kunnen ook deelnemers selecteren op basis van een objectieve criterialijst.
- **Het Huis van het Kind:** ook vanuit het Huis van het Kind, waar allerlei organisaties rond opvoeden en opgroeien samenwerken, kunnen er deelnemers geselecteerd worden.
- **Opvangcentra:** asielcentra of LOL's in de buurt kunnen een belangrijke bijdrage leveren bij de deelnemerswerving.
- **Jeugddienst en middelbare scholen:** Vrijwilligerswerk maakt hoe langer hoe meer deel uit van schoolopdrachten.
- **De bibliotheek/cultuurcentrum:** bekijk of de bibliotheek in jouw gemeente een 'Taalpunt Nederlands' heeft. Dat is een specifieke plaats in de bib waar anderstaligen allerlei materiaal vinden om Nederlands te leren. Dat is zeker een bezoekje waard! De bibliotheek kan ook helpen bij het vinden van vrijwilligers. Misschien bestaan er al buddywerkingen of andere projecten met vrijwilligers? Misschien is er wel een fietsbib? Zijn er reeds taalstimulerende activiteiten? Dan kunnen hier ook deelnemers gevonden worden.
- **Andere interessante verenigingen** zoals vzw 'de Rand', het Agentschap Integratie en Inburgering, Avansa, Groep Intro, PIN vzw, ... kunnen betrokken worden.

3.2. De financiering

Van de provincie ontvang je subsidie. Met dit bedrag kan je de projectkosten, zoals de **promotie, drukwerk**, een eventuele **vergoeding** van vrijwilligers, **verzekering**, herstellkosten en de organisatie van een **start- en eindfeest** financieren. Houd zeker alle verantwoordingsstukken van je uitgaven bij. Deze moeten, samen met een kort inhoudelijke verslag en een overzicht van alle uitgaven, ten laatste op **31 augustus van het jaar nadien** worden bezorgd.

Denk eraan dat de provincie Vlaams-Brabant jullie helpt bij de opstart van dit project. Voor de verderzetting en financiering van volgende edities, kan je al nadenken over de hieronder vermelde kanalen:

¹ Meer informatie over het Taalpunt Nederlands vind je op www.vlaamsbrabant.be/taalpuntambassadeur

- De verschillende werkgroepleden vertegenwoordigen een organisatie. Kijk welke mogelijkheden iedere partner heeft.
- In veel gemeenten vind je afdelingen van serviceclubs. Zij hebben soms middelen die ze willen inzetten voor bepaalde gemeenschapsvormende projecten, zo ook misschien voor projecten rond taal en/of de integratie van anderstaligen en nieuwkomers.
- Externe subsidiemogelijkheden:
 - www.vlaamsbrabant.be/taalstimulering-nederlands Subsidie voor taalstimulerende projecten van de provincie Vlaams-Brabant bij de cel Vlaams karakter: je dient dan zelf een aanvraag in;
 - Vlaamse Impulssubsidie voor de 19 randgemeenten rond Brussel;
 - Vlaamse Subsidie voor de faciliteitengemeenten;
 - De Koning Boudewijnstichting of Cera.

3.3. Doelpubliek: wie wil ik bereiken?

Fietsvrienden kan een onderdeel zijn van een bredere waaier van taalbevorderende activiteiten of projecten in je gemeente. Onderzoek of je kan inspelen op een tekort in het bestaande aanbod door bijvoorbeeld te focussen op **een bepaalde doelgroep (allochtone vrouwen,**

eenzelfde leeftijd, moeders,...) of een bepaalde (deel)gemeente of wijk.

3.3.1. De selectiecriteria

Alle partners die deelnemers selecteren, doen dat op eenzelfde manier, op basis van een lijst met **objectieve selectiecriteria**. De begrippen 'anderstalig' en 'sociaal kwetsbaar' zijn vertaald naar concrete, meetbare parameters. Afhankelijk van de lokale noden kan je de wegging van deze criteria bijsturen.

Iedere partner selecteert een afgesproken aantal deelnemers (bijvoorbeeld: het OCMW en de school selecteren elk 5 deelnemers). Daarna bezorgen zij een informatiefiche met enkele gegevens over de deelnemers aan de coördinator van Fietsvrienden. Een voorbeeld van zo'n informatiefiche vind je achteraan in dit draaiboek (bijlage 1).

Start je voor het eerst met Fietsvrienden? **Dan begin je best op kleine schaal**, bijvoorbeeld met een tiental duo's. Op deze manier kan je je eerste Fietsvrienden goed ondersteunen: de beste garantie voor een goede start!

Voorbeeld selectieformulier

Selectieformulier Fietsvrienden			
criterium	Gew.	Score	Opm.
Thuis taal - niet Nederlands	2		
Deelnemer volgt Nederlandse les / heeft Nederlandse les gevolgd	2		
Deelnemer volgt fietslessen / heeft fietslessen gevolgd	2		
Leefomstandigheden die de taal leren bemoeilijken <i>(Vb: éénooudergezin/gescheiden, ziekte van een gezinslid, groot gezin, onaangepaste huisvesting, ...)</i>	1		
Weinig stimulatie / weinig betrokkenheid m.b.t. gemeenschapsleven <i>(Dit project wil aanzetten tot participatie)</i>	1		
Lage opleidingsgraad van de ouders	1		
Gezin leeft van een vervangingsinkomen of leefloon en/of verkeert in financiële moeilijkheden	1		
	Totaal		/10

3.3.2. De engagementsverklaring

Informeer je deelnemers goed over wat Fietsvrienden is. Het is goed om de organisatie die de deelnemers selecteert het eerste contact te laten hebben. De school of het OCMW zijn voor de deelnemers vertrouwde organisaties/gezichten.

Maak de deelnemers duidelijk **wat er verwacht wordt**. Zo komen de vrijwilligers niet voor verrassingen te staan (bijvoorbeeld een gesloten deur) en krijgen ze een warme ontvangst.

Je kan de rechten en plichten in een '**engagementsverklaring**' opnemen die alle deelnemers ondertekenen. Stel dit document op in zo eenvoudig mogelijk Nederlands en ondersteun het visueel.² Hier vind je alvast een suggestie:

Welkom bij Fietsvrienden!

Dit is een project van (*organisatie die de deelnemers kennen*). Leuk dat je participeert! Tussen (*data*) komt iemand bij je thuis om 10 keer te gaan fietsen en Nederlands te oefenen. Elke fietstocht duurt ongeveer 2 uur. Je fietst samen naar de bibliotheek, de apotheek, het bos, de markt en nog veel andere plaatsen.

Meedoen aan Fietsvrienden is gratis. Er zijn enkele belangrijke regels:

 → Je bent thuis wanneer je hebt afgesproken met je 'fietsvriend'.

 → Zet je fiets steeds goed op slot.
Na het project moet je de fiets teruggeven.

 → Fiets veilig. Alleen jij mag de fiets gebruiken.

 → Bel je 'fietsvriend' op tijd als een gepland bezoek niet kan doorgaan.

Kan je bevestigen dat je deze afspraken begrijpt en wil respecteren?

Bedankt en veel plezier met Fietsvrienden!

Heb je nog vragen, nu of tijdens het project?
Contacteer (*naam – tel – mail*).

² De organisatie "[Wablief](#)" biedt bijvoorbeeld boeiende trainingen inzake helder taalgebruik (ook en zeker voor een anderstalig publiek) en herschrijft ook tegen betaling jouw teksten. Ook het Agentschap Integratie en Inburgering Vlaams-Brabant en vzw 'de Rand' bieden ondersteuning rond dit thema.

3.4. De begeleiders: enthousiaste vrijwilligers

Het succes van Fietsvrienden staat of valt met voldoende gemotiveerde vrijwilligers. Iedereen **vanaf 16 jaar** met voldoende motivatie en enthousiasme kan deelnemen.

Een mentale maturiteit is vereist om de stap te zetten naar en een band op te bouwen met mensen die een andere taal spreken en/of een verschillende culturele achtergrond hebben. Alle vrijwilligers nemen verplicht deel aan de **opleidingssessie** die we voorzien vóór hun eerste fietstocht, op de startdag. Ze volgen verplicht een opleiding over taalstimulering en fietsbegeleiding.

3.4.1. De vrijwilligersvergoeding: met of zonder?

Een vrijwilligersvergoeding zorgt voor de erkenning van het engagement. Bij sommige projecten krijgt een vrijwilliger per activiteit een **forfaitaire vrijwilligersvergoeding**. Deze vergoeding dekt de verplaatsingen, extra kosten onderweg (drankje, ijsje, ticket) en de tijdsinvestering. De hulp tijdens het start- en eindfeest behoren tot het engagement en worden niet extra vergoed. Een vrijwilligersvergoeding biedt een aantal voordelen maar houdt ook een aantal risico's in. Ze hangt natuurlijk ook af van de te bereiken doelgroep en van de standaard vrijwilligersvergoeding in je gemeente.

VOORDELEN:

- Een vergoeding betekent vaak een extra motivatie. Ze helpt om wie aarzelt vanwege drempelvrees of uit praktische overwegingen toch over de streep te trekken. Het resultaat is dat je sneller meer vrijwilligers aantrekt.
- Indien je nog geen vrijwilligersnetwerk ter beschikking hebt, kan je dankzij de impuls van een vrijwilligersvergoeding sneller zo'n netwerk uitbouwen.
- Een forfaitaire vrijwilligersvergoeding creëert duidelijkheid voor de vrijwilligers en zorgt praktisch voor minder administratie dan een reële vrijwilligersvergoeding die je zou uitkeren op basis van bewijsstukken (van verplaatsingen, aankopen e.d.).
- Een forfaitaire vrijwilligersvergoeding is makkelijk te bevroeden i.h.k.v. subsidieaanvragen.

RISICO'S:

- Een forfaitaire vrijwilligersvergoeding neemt een flinke hap uit je budget. Houd er rekening mee dat je dit geld bij een volgende editie opnieuw moet kunnen vrijmaken.
- Bestaat er al een vrijwilligersnetwerk in je regio, ga dan eerst na wat daar de geldende norm is m.b.t. vrijwilligersvergoedingen.

- Verlaag of schrap je de vrijwilligersvergoeding bij een volgende editie, dan zal een deel van je vrijwilligers afhaken.
- De belangrijkste participatiereden kan voor sommige vrijwilligers geld i.p.v. engagement zijn.

Als je de vrijwilligers een vergoeding aanbiedt, informeer hen dan over enkele **praktische details en gevolgen**:

- > Een vrijwilligersvergoeding is geen salaris en dient dus ook niet aangegeven te worden bij de belastingen. Er zijn uiteraard wel een jaarlijkse beperking van ongeveer 1416 euro en een dagelijkse beperking van 35,41 euro die niet overschreden mogen worden.
- > Een forfaitaire vrijwilligersvergoeding mag je niet combineren met een reële vrijwilligersvergoeding voor een ander project. Dit is vooral belangrijk voor vrijwilligers die zich nog inzetten voor andere projecten dan Fietsvrienden.
- > Meer info vind je op:
<https://www.vlaanderenvrijwilligt.be/wetgeving/>

3.4.2. De vrijwilligersverzekering

Indien je geen gebruik kan maken van de vrijwilligersverzekering van de gemeente, kan je beroep doen op het reglement van de Vlaamse overheid. Zij heeft een reglement uitgewerkt, waarbij bepaalde organisaties recht hebben op 1000 vrijwilligerssuren. Men kan naar eigen goeddunken de vrijwilligersactiviteiten laten verzekeren. De verzekering biedt dekking voor burgerlijke aansprakelijkheid, rechtsbijstand en lichamelijke ongevallen.

Meer informatie vind je op:

<https://vrijwilligersverzekering.vlaanderen.be/>

3.4.3. Rekruteringsplaatsen en communicatiemiddelen

Zorg voor een ruime oproep. Iedere gemeente heeft verschillende mogelijkheden om vrijwilligers te werven: jeugdverenigingen, sportclubs, socio-culturele verenigingen, de derde graad van middelbare scholen, de bibliotheek en andere openbare plaatsen ...

Hoe breder je je oproep verspreidt, hoe groter de kans op succes. **Zet alle beschikbare communicatiekanalen in!**

ENKELE TIPS:

- Flyers en affiches op openbare plaatsen: de bibliotheek, de sporthal, het cultuur- of gemeenschapscentrum, de muziekacademie, handelaars...
- Ga langs in de klassen van de derde graad van middelbare scholen. Licht het project toe, deel flyers uit en hang een affiche op.

- Ga langs tijdens een jeugdraad, cultuurraad of sportraad en informeer de verenigingen.
- Mailings, sociale media en e-zines van jeugd- of andere diensten
- Websites van diensten en organisaties
- Een artikel in het infoblad van de gemeente
- Een persbericht in lokale media

Achteraan in dit draaiboek vind je een **voorbeeld van een flyer** om vrijwilligers te werven (bijlage 2). Je vindt sjablonen voor deze flyer, een affiche en nog vele andere zaken op de **Team-site**.

3.5 Het startmoment: vorming en kennismaking

Het is belangrijk om de **vrijwilligers** goed voorbereid op pad te sturen. Ze zijn de **ambassadeurs** van je project en vertalen jouw doelstellingen naar de praktijk. Zonder een vorming kan je niet starten als vrijwilliger³. Mobiel 21 verzorgt in overleg met de lokale organisatoren het startmoment van Fietsvrienden. Tijdens deze startdag krijgen de vrijwilligers in de voormiddag toelichting over het project en doelstellingen. Ze krijgen hierbij duidelijk zicht op de doelgroep en op mogelijke **taaldrempels**. Ze krijgen **tips en handvaten** aangeleerd om met de deelnemers op een kwalitatieve manier in gesprek te gaan, waaronder de taaltaken. Deze bevatten vragen, opdrachten en foto's over de verschillende bestemmingen als houvast voor de gesprekken tussen de fietsvrienden. Als vrijwilliger bij Fietsvrienden is het echter ook belangrijk te weten hoe je een beginnende fietser kan begeleiden. Ze worden opgeleid in het **fiet- sen op straat met een beginnende fietser**. Na een opfrissing van de wegcode, wordt er dieper ingegaan op de verschillende profielen van anderstalige beginnende fietsers.

Na deze informatie en de geldende afspraken wordt de voormiddag afgesloten met een lunch. Na de lunch sluiten ook **de deelnemers** aan. Mobiel 21 zorgt ervoor dat elke vrijwilliger het project op een duidelijke manier toelicht aan zijn deelnemer. Ze bekijken samen een aantal bestemmingen op een kaart en maken een eerste **afpraak**. Nadien volgt een quiz om de belangrijkste zaken van de **wegcode én van veilig fietsgedrag** te herhalen, maar nu vooral voor de deelnemer. De geldende afspraken worden ook aan de deelnemers toegelicht. Deelnemers die geen eigen fiets hebben, kunnen een fiets lenen om deel te nemen aan het project. Er wordt een **leencontract** (zie Team-site) ondertekend en elke deelnemer krijgt zijn fiets. Als afluister fietsen de duo's naar het huis van de deelnemer.

De **koppeling** gebeurt best al voor het startmoment op basis van verschillende gegevens. Zorg ervoor dat de deelnemer en de vrijwilliger niet te ver van elkaar wonen. Misschien zijn er deelnemers en vrijwilligers die elkaar al kennen? De duo's kunnen afspraken maken aan de hand van het afsprakenkaartje (zie Team-site). Hierop kunnen ze elkaars contactgegevens, datum, plaats en uur van afspraak noteren.

3.6 Opvolging en feedback

Zorg voor **feedbackmogelijkheden** zowel voor de vrijwilligers als de deelnemers.

Zorg ervoor dat er **één telefonisch aanspreekpunt** is voor de duo's. Een medewerker die de volledige periode bereikbaar is voor allerhande problemen. Maak goede afspraken in verband met fietsherstel: waar kunnen de deelnemers terecht? Wie moeten ze bellen?

Tijdens het project kan je zorgen voor **permanente opvolging** door de vrijwilligers na iedere fietstocht kort feedback te laten geven, bijvoorbeeld via een onlinetool of via mail. Het is een goed idee om **halfweg het project** elke vrijwilliger en elke deelnemer even op te bellen om te vragen of alles vlot verloopt.

Plan een moment in **tijdens het eindfeest** of contacteer achteraf elke deelnemer en vrijwilliger voor een evaluatie na afloop van het project. Vragen die je tijdens of na het project kan stellen zijn:

- Was het een goede match? Verliep de communicatie vlot?
- Hoeveel keer zijn jullie samen gaan fietsen?
- Vond je dit globaal genomen fijn om te doen? Wat was leuk, wat was niet leuk? Zou je opnieuw deelnemen? Hoe kunnen we bepaalde moeilijkheden vermijden?
- Feedback op de aanpak (start- en slotmoment, matching), het materiaal (de fiches, het uitleencontract, de afsprakenkaart) en de ondersteuning
- Resultaten op vlak van taalverwerving Nederlands: heb je het gevoel dat jouw Nederlands / het Nederlands van je fietsvriend verbeterd is? Wat dit de enige manier voor jou / voor je deelnemer om Nederlands te oefenen? Hebben jullie veel gebabbeld? Durf je meer te spreken?
- Resultaten op vlak van fiets-en verkeersvaardigheden: ga jij / gaat jouw deelnemer na het project ook nog fietsen? Voel je je veilig? Heeft je deelnemer / heb je bijgeleerd over de fiets stallen, banden oppompen?

3.7. De organisatie van een eindfeest

Na de startdag en de 10 fietstochten volgt er een **feestelijk slotmoment**. Alle betrokken partners, alle deelnemers en alle vrijwilligers zijn aanwezig tijdens het eindfeest.

³ De aangeboden vormingen worden gegeven door vzw 'Mobiel 21'. Mail voor het vastleggen van een datum naar ine.bosmans@mobiel21.be.

Het eindfeest organiseer je best op een **toegankelijke en vertrouwde locatie** voor de deelnemers: de bibliotheek, een polyvalente zaal ... Zorg ervoor dat het feest ook doorgaat op een tijdstip dat voor de deelnemers past. Hier enkele suggesties voor de aanpak en de invulling van het eindfeest:

- Vraag de duo's bij de startdag om tijdens elke tocht een selfie of andere leuke foto te maken. De duo's tonen nu elk een foto van hun leukste activiteit en vertellen erover aan de anderen. Elke deelnemer vertelt ook welk het leukste Nederlandse woord is dat hij leerde tijdens de tochten. Wat betekent 'fietsen' voor de deelnemers in hun geboorteland?
- Een rustige en gemakkelijke fietstocht met de hele groep met aandacht voor eenvoudig taalgebruik en taalspelletjes mét afsluitende picknick.
- Een taalstimulerende activiteit. Er bestaan enkele gespecialiseerde theatergezelschappen, bijvoorbeeld:
 - > Theater van A tot Z (www.fast-forward.be)
 - > Vzw Wesp (www.reisrus.be)
 - > Compagnie RiZOTTO (www.rizotto.be)
 - > Theater Spoor 6 (www.spoor6.be)Of nodig een professionele verhalenverteller uit, bijvoorbeeld :
 - > Hilde Rogge (www.hilderogge.be)
 - > Siska Goeminne (www.siskagoeminne.be)
 - > Meneer Zee (www.meneerzee.be)
 - > Tina Tyrant (<https://tinatyrant.be/nl/home>)
 - > Veerle Derave (<https://veerlederave.weebly.com/vertelling.html>)
- Taart en koffie waarbij er ruimte is voor interactie tussen de vrijwilligers, de partners en de deelnemers.
- Uitreiking van een diploma aan alle deelnemers. Je kan de deelnemers als cadeau ook nog een overzicht van

de bezochte plaatsen meegeven. Zo moedig je hen aan om na Fietsvrienden deze plaatsen te blijven bezoeken. Je kan ook een foto van elk duo afdrucken en inkaderen als aandenken. Zo moedig je de duo's aan om verder te blijven afspreken na het project.

- Ruimte voor het stimuleren/geven van feedback door de deelnemers/vrijwilligers.
- Aan dit moment koppel je best ook het inleveren van de leenfietsen.

Hou er rekening mee dat je aanbod tijdens het eindfeest afgestemd is op de doelgroep. Zorg voor **eenvoudig Nederlands, zoveel mogelijk visuele ondersteuning, herhaling en voldoende humor en amusement**.

Laat ons zeker de datum van het eindfeest weten, we komen heel graag kijken naar jullie invulling ervan! Indien er persaandacht is voor het project, informeer je best vooraf je deelnemers hierover.

3.8. Eindevaluatie met de werkgroep

Voorzie na het eindfeest een evaluatie met de werkgroep. Blik samen terug op het project:

- Zijn de doelstellingen bereikt?
- Hebben we de juiste doelgroep bereikt?
- Hoe namen de vrijwilligers hun engagement op?
- Hebben alle partners hun rol opgenomen?
- ...

Indien de partners het project als positief ervaren, kan je samen kijken of je een tweede editie opstart en eventueel het aantal duo's wil uitbreiden.

Houd idealiter een aantal cijfers bij, zoals het aantal deelnemers en vrijwilligers. Dit kan helpen bij de verantwoording van het project.

4 NA FIETSVRIENDEN

Laat je deelnemers niet zomaar los na afloop van het project. Hieronder vind je enkele suggesties om ook na Fietsvrienden de doelgroep te ondersteunen:

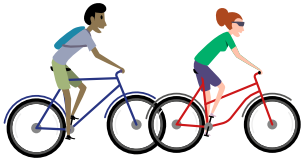
- > Stimuleer de doelgroep om blijvend te participeren aan het **vrijtijdsaanbod** binnen de regio. Heb je weet van een interessante activiteit? Breng hen hiervan op de hoogte!
- > Nodig de deelnemers en hun gezinnen uit voor laagdrempelige **activiteiten in de bibliotheek**. Moedig hen aan om gebruik te maken van het Taalpunt Nederlands.
- > Moedig **leerkrachten** aan om de deelnemers te blijven stimuleren om de eigen woonomgeving te leren kennen en deel te nemen aan activiteiten. Vraag hen om bepaalde initiatieven in de klas bekend te maken en eventueel met de klas een bezoek te brengen aan de bibliotheek.
- > Ga na of er binnen de gemeente (politie, fietshandelaar, kringwinkel, fietsherstelplaatsen) momenten zijn waarop **fietsen** goedkoop kunnen worden aangekocht en breng de deelnemers hiervan op de hoogte.
- > Deelnemers kunnen thuis nog op allerlei andere manieren de eigen taalontwikkeling en die van hun kind stimuleren. Raad hen bijvoorbeeld aan om samen met hun kind naar Nederlandstalige radio of muziek luisteren of naar Nederlandstalige tv-programma's op maat te kijken. Op <http://nederlandoefenen.be/vlaams-brabant/> en op de [website van vzw 'de Rand'](#) vind je nog meer **tips voor extra oefenkansen** Nederlands.
- > Een leuk extraatje: op de website Nedbox staat een artikel op maat van anderstaligen over Fietsvrienden met online oefeningen: <https://www.nedbox.be/teaser/fietsvrienden-de-stad>

DANKWOORD

Om af te sluiten geven wij graag een woord van dank aan vzw De Horizon, de bib van Beersel en vzw 'de Rand' voor de inspiratie voor dit draaiboek door het mooie voorbeeld van het draaiboek voor 'Boekenstoet.'

Verder ook een woord van dank aan de dienst Mobiliteit van de Provincie Vlaams-Brabant, het Agentschap Integratie en Inburgering, Stad Leuven en Stad Vilvoorde die de eerste trajecten van Fietsvrienden mee mogelijk maakten.

TIP:
 Het is goed om naar de thuistaal te vragen via dit formulier.
 Wie weet zijn er vrijwilligers die deze taal ook spreken en vlotter kunnen communiceren.

NEDERLANDS LEREN OP DE FIETS

Beste deelnemer,

Je kreeg al informatie over het project 'Fietsvrienden'. Dat is **gratis**.

WAT DOET DE VRIJWILLIGER?

- > 10 x 2 uur **fietsen met jou** naar plaatsen in de buurt.
- > Jullie vertrekken samen **bij jouw huis**.
- > Jullie oefenen samen **Nederlands**.

WE HEBBEN INFORMATIE NODIG:

- 1) **Naam:**
- 2) **Thuistaal:**
- 3) Ik volg **Nederlandse les** in Mijn niveau is
- 4) **Adres** waar jij en de vrijwilliger **vertrekken:**
 Straat: nr.
 Postcode: Gemeente:
- 5) **Telefoonnummer** of **GSM-nummer:**
- 6) **E-mail:**
- 7) **Voorkeur fietsvriend:** man / vrouw / geen voorkeur
- 8) **Voorkeur leeftijd:** 16-24 jaar / 25 – 35 jaar / 35 – 44 jaar / 45 jaar of ouder / geen voorkeur
- 9) **Interesses, hobby's** (voorbeeld: voetbal, dans, muziek, lezen, ...):

Ik kan wel / niet deelnemen aan de startdag op

Ik kan wel / niet deelnemen aan het slotmoment op

10) Noteer de **dag**/dagen én de **uur**/uren waarop de vrijwilliger kan komen:

DAG		UUR
MAANDAG	ja / nee	van uur tot uur
DINSDAG	ja / nee	van uur tot uur
WOENSDAG	ja / nee	van uur tot uur
DONDERDAG	ja / nee	van uur tot uur
VRIJDAG	ja / nee	van uur tot uur
ZATERDAG	ja / nee	van uur tot uur
ZONDAG	ja / nee	van uur tot uur

WORD EEN FIETSVRIEND!

Hou je van babbelen en help je graag iemand met het oefenen van zijn Nederlands? Vind je het leuk om te fietsen en wil je graag je enthousiasme voor de leukste plekjes in je gemeente delen?

DAN IS FIETSVRIENDEN IETS VOOR JOU!

Fietsvrienden is een **buddyproject** dat steunt op **vrijwilligers** en zich richt op **anderstalige volwassenen**. Elke deelnemer maakt samen met een vrijwilliger verschillende fietstochten naar interessante plaatsen in de buurt, zoals de bibliotheek, het OCMW, de VDAB, het bos, de markt... Op die manier wil Fietsvrienden inzetten op taalstimulering en participatie aan het lokale vrijetijdsaanbod om zo de kansen van de anderstalige deelnemers en hun gezinnen te vergroten.

Wat verwachten we van jou?

- Deelname aan de startdag op ...
- 10 x 2 uur gaan fietsen met je anderstalige fietsvriend van ... tot ...
- Tijdens de fietstochten focus je op Nederlands oefenen
- Deelname aan het slotmoment op ...

Wat krijg je in ruil?

- Vorming rond taalstimulering en fietsbegeleiding
- 10 fiches met leuke plaatsen uit de buurt en opdrachten om Nederlands te oefenen
- Aanspreekpunt voor al je vragen
- Onkostenvergoeding, verzekering
- Een leuke en leerrijke ervaring!

Interesse?
Geef dan voor xxxx een seintje per mail: xxxx@xxxx.be of telefonisch op xx xx xx xx.

logo gemeente

in samenwerking met **MOBIEL21**

VLAAMS-BRABANT

MEER INFO

Provincie Vlaams-Brabant Cel Vlaams Karakter

Provincieplein 1 - 3010 Leuven
vlaamskarakter@vlaamsbrabant.be
016 26 76 89.
www.vlaamsbrabant.be/fietsvrienden

Beleidsverantwoordelijke

Gunther Coppens
gedeputeerde voor Vlaams Karakter
tel. 016 26 78 82
kabinet.coppens@vlaamsbrabant.be